

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Stephen King
IF IT BLEEDS

Copyright © 2020 by Stephen King
Translation Copyright © 2022 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-04451-5

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

STEPHEN KING

AKO KRVARI

Preveo Vladan Stojanović

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2022.

*Mislim na Rasa Dora
Nedostaješ mi, poglavico.*

SAORŽAJ

TELEFON GOSPODINA HARIGANA	9
ČAKOV ŽIVOT	85
AKO KRVARI	137
PACOV	291
BELEŠKA PISCA	363

**TELEFON
GOSPODINA HARIGANA**

Moj rodni grad bio je samo selo od šeststotinak žitelja (i još uvek je, iako sam se odselio), ali smo imali internet, baš kao i veliki gradovi, pa smo otac i ja dobijali sve manje pisama. Gospodin Nedou je obično donosio primerak *Tajma*, reklamne prospekte upućene „zakupcima“ ili „našim dragim komšijama“ i račune. Počevši od 2004. godine, mogao sam da računam na četiri rukom adresovane koverte godišnje. Te godine napunio sam devet leta i počeo da radim za gospodina Harigana, na brdu. Dobijao sam čestitku za Dan zaljubljenih u februaru, rođendansku čestitku u septembru, čestitku za Dan zahvalnosti u novembru i čestitku za Božić dan pre ili posle praznika. U svakoj je bila greb-greb srećka Državne lutrije Mejna. Prapatna poruka bila je uvek ista: *Najlepše želje od gospodina Harigana*. Jednostavno i učtivo.

Otac je uvek reagovao na isti način: nasmejao bi se i dobronamerno zakolutao očima.

„On je cicija“, rekao mi je tata jednog dana. To je možda bilo kad sam imao jedanaest godina, godinu-dve nakon što su čestitke počele da stižu. „Škrto te plaća i škrto nagrađuje – jeftinim srećkama iz Hauija.“

Skrenuo sam mu pažnju na to da jedna od tih pet srećki obično donosi par dolara. Tata bi pokupio dobitak u Hauiju kad bi se to desilo, zato što maloletnici nisu mogli da učestvuju na lutriji, čak i kad bi dobili srećke na poklon. Zamolio sam tatu da mi kupi još pet greb-greb srećka, kad mi se jednom desilo da zaradim čitavih pet dolara. Odbio je,

rekavši da bi mi se majka prevrnula u grobu kad bi znala da mi pomaže da postanem kockar.

„Dovoljno je loše ono što Harigan radi“, rekao je tata. „Sem toga, trebalo bi da te plaća sedam dolara na sat. Možda i svih osam. Bog sveti zna da bi mogao da priušti sebi takav trošak. Pet dolara na sat je možda u skladu sa zakonom, pošto si dete, ali bi neki takvu praksu smatrali zloupotrebom dece.“

„Sviđa mi se da radim za njega“, rekao sam. „I *on* mi se sviđa, tata.“

„Razumem“, rekao je, „i čitanje i plevljenje njegovih cvetnih leja ne čini te baš Oliverom Twistom dvadeset prvog veka, ali on i dalje zaslužuje da ga zovemo cicijom. Čudi me da kupuje poštanske marke kad ga od našeg poštanskog sandučeta deli najviše pola kilometra.“

Razgovarali smo o tome na verandi ispred kuće, pijujući sprajt. Otac je pokazao palcem niz drum ispred naše kuće (neasfaltiran, kao i većina u Harlouu), u pravcu doma gospodina Harigana. On je zapravo živeo u rezidenciji, s pokrivenim bazenom, staklenim liftom – u kom sam *obožavao* da se vozim – i staklenom baštom iza kuće, na mestu nekadašnjeg ambara (ja ga nisam zapamtio, ali tata jeste).

„Znaš koliko pati od artritisa“, rekao sam. „Kreće se sa dva, umesto s jednim štapom. Šetnja dovde bi ga ubila.“

„U tom slučaju mogao bi da ti uruči proklete čestitke“, nastavio je tata. Nije zvučao jetko; samo me je zadirkivao. Lepo se slagao s gospodinom Hariganom, baš kao i sa svima u Harlouu. Pretpostavljam da ga je ta osobina činila dobrim prodavcem. „Bog sveti zna da provodiš dovoljno vremena kod njega.“

„Ne bi bilo isto“, rekao sam.

„Ne bi? A zašto ne bi?“

Nisam mogao da objasnim. Imao sam bogat rečnik od silnog čitanja, ali nisam imao mnogo životnog iskustva. Znao sam samo da volim da dobijam te čestitke i da sam ih željno očekivao, kao i srečke. Uvek sam ih grebao srećnim novčićem od deset centi. Voleo sam i poruku pisanu starinskim kurzivom: *Najlepše želje od gospodina Harigana*. Danas mi se, kad se toga setim, javlja reč *svečano*. Te reči podsećale su me na tanke crne kravate koje je gospodin Harigan uvek nosio kad smo se nas dvojica vozili u grad, iako je najčešće sedeo za volanom skromnog ford sedana, čitajući *Fajnenšel tajms*, dok sam ja kupovao stvari sa spiska u

supermarketu. Taj spisak nije se mogao zamisliti bez govedeg paprikaša u konzervi i deset jaja. Gospodin Harigan je povremeno tvrdio da čovek koji je napunio izvestan broj godina može da živi savršeno dobro samo od jaja i govedeg paprikaša. Rekao je da misli na šezdeset osam godina, kad sam ga pitao koje je to doba.

„Kad čovek napuni šezdeset osam“, rekao je, „vitamini mu više nisu potrebni.“

„Zaista?“

„Nije tako“, rekao je. „Rekao sam to samo da bih opravdao moje loše prehrambene navike. Jesi li ili nisi naručio satelitski radio za ovaj automobil, Krejg?“

„Naručio sam ga.“ Poslužio sam se tatinim kućnim kompjuterom zato što gospodin Harigan nije imao svoj.

„Pa gde je? Mogu da uhvatim samo ono proketo blebetalo, Limboa.“

Pokazao sam mu kako da koristi XM radio. Okretao je dugme pored stotinak stanica, dok nije pronašao onu specijalizovanu za kantri. Puštala je „Ostani pored svog čoveka“.

Još se ježim od te pesme. Pretpostavljam da će doveka tako biti.

Tog dana u jedanaestoj, dok smo tata i ja pili sprajt i gledali u pravcu velike kuće (koja je u potpunosti odgovarala imenu koje su joj žitelji Harloua nadenuli: Velika kuća, kao da govore o zatvoru Šošenk), rekao sam: „Lepo je kad dobijaš puževsku poštu.“

Tata je zakolutao očima. „Imejl je lepa stvar. I mobilni telefoni. Te stvarčice izgledaju mi kao čudo. Premlad si da bi to razumeo. Možda bi se drugačije osećao da si odrastao samo s fiksnom telefonskom linijom, koju deliš s četiri druga domaćinstva – uključujući i gospođu Edelson, koja nikad ne zatvara usta.“

„Kad mogu da dobijem mobilni telefon?“ Te godine često sam postavljao to pitanje. I još češće otkad su se prvi ajfoni pojavili u prodaji.

„Kad procenim da si dovoljno star.“

„Kako god ti kažeš, tata.“ Na mene je bio red da zakolutam očima, što ga je nasmejalo. Uozbiljio se.

„Znaš li koliko je Džon Harigan bogat?“

Legnuo sam ramenima. „Znam da je imao fabrike.“

„Imao je taj mnogo više od fabrika. Pre penzionisanja bio je veliki i moćni poglavica kompanije Ouk enterprajzisa. Posedovala je brodsku kompaniju, tržne centre, lanac bioskopa, telekomunikacionu firmu i bog te pita šta sve još. Ouk je bila jedna od najvećih kompanija na Velikoj tabli.“

„Velikoj tabli?“

„Na berzi. Bogataši se na njoj kockaju. Kad je Harigan prodao kompaniju, o tom poslu se pisalo ne samo u poslovnoj rubrici već na naslovnoj strani *Njujork tajmsa*. Tip koji vozi šest godina starog forda, živi na kraju neasfaltiranog puta, koji te plaća pet dolara na sat i koji ti četiri puta godišnje šalje greb-greb srećku od jednog dolara, sedi na sumi većoj od milijardu dolara.“ Tata se nacerio. „I moje najgore odelo, ono koje bi me tvoja majka terala da poklonim Crvenom krstu, da je još živa, bolje je od onog u kom se on pojavljuje u crkvi.“

Meni je sve to bilo zanimljivo, pogotovo ideja da je gospodin Harigan, koji nije imao laptop, ili čak televizor, nekad posedovao telekomunikacionu kompaniju i bioskope. Kladio bih se da nikad nije išao u bioskop. Bio je ono što je moj tata zvao ludista, što je (između ostalog) značilo tip koji ne voli tehnološke sprave. Satelitski radio bio je izuzetak, zato što je voleo kantri muziku i mrzeo oglase na WOXO-u, jedinoj kantri i vestern stanici koju je mogao da uhvati.

„Znaš li koliko miliona ima milijarda, Krejg?“

„Sto miliona, je l' tako?“

„Probaj s *hiljadu* miliona.“

„Auh!“ rekao sam, ali samo zato što se to očekivalo od mene. Razumeo sam pet dolara i razumeo sam pet stotina, koliko je koštao polovni moped o kom sam sanjao (valjda će me poslužiti sreća da ga kupim) koji se prodavao na Dip Kat roudu, i imao sam teorijsku predstavu o pet hiljada, koliko je moj otac zarađivao svakog meseca kao prodavac u Parmelo traktorima i teškim poljoprivrednim mašinama u Gejts Folsu. Tatina slika je uvek bila na zidu, na mestu predviđenom za prodavca meseca. Tvrdio je da to nije važno, ali sam ja znao istinu. Išli bismo na večeru u otmeni francuski restoran u Kasl Roku, kod Marsela, kad god bi bio proglašen za prodavca meseca.

„Auh je pravi komentar“, rekao je tata i nazdravio put velike kuće na brdu, s brojnim sobama koje su uglavnom bile neiskorišćene i s liftom

koji je gospodin Harigan morao da koristi zbog artritisa i išijasa, iako ga nije podnosio. „Auh je prokleta pravi komentar.“

Trebalo bi da vam ispričam kako sam počeo da radim za gospodina Harigana, pre nego što vam ispričam o srećki koja je donela velike pare, o smrti gospodina Harigana i o nevolji koju sam imao s Kenijem Jankom, kao prvak u školi u Gejts Folsu. To se desilo zbog crkve. Tata i ja išli smo u Prvu metodističku crkvu u Harlouu, koja je bila i *jedina* metodistička bogomolja u gradu. U gradu je postojala još jedna crkva, koju su koristili baptisti, ali je izgorela 1996. godine.

„Neki ljudi pravili su vatromet da bi proslavili rođenje bebe“, rekao je tata. Zapamtio sam to – verovatno zbog zanimanja za vatromet, iako tad nisam imao više od četiri godine. „Mama i ja smo rekli dođavo! s tim. Zapalili smo *crkvu* da bismo ti poželeli dobrodošlicu, Krejgsteru. Uh, kako je divno gorela.“

„Ne bi trebalo da pričaš takve stvari“, ukorila ga je majka. „Možda će poverovati da smo zapalili crkvu, pa bi još jedna mogla da strada kad on dobije dete.“

Mnogo su se šalili zajedno. Smejao sam se čak i kad nisam kapirao.

Nas troje smo zajedno pešačili do crkve. Nabijeni sneg zimi nam je pucketao pod čizmama, dok smo leti dizali prašinu dobrim cipelama (koje bi majka izgancala papirnim maramicama pre nego što bismo ušli u bogomolju). Uvek sam držao tatu za ruku s leve, a mamu s desne strane.

Bila je dobra majka. Još mi je strahovito nedostajala 2004. godine, kad sam počeo da radim za gospodina Harigana, iako je u to doba bila mrtva tri godine. I nedostaje mi i sada, šesnaest godina kasnije, iako je njeno lice izbledelo u mom sećanju, uprkos povremenom osvežavanju fotografijama. Istina je ono što se govori u onoj pesmi o deci bez majke: ona pate. Voleo sam tatu. Uvek sam se lepo slagao s njim, ali je ta pesma tačna i u jednoj drugoj stvari: tate ne razumeju toliko toga. Kao što je pravljenje i stavljanje na vašu glavu venca od belih rada, u velikom polju iza kuće, s rečima da danas nisi bilo koji mali dečak, danas si kralj Krejg. Kao kad joj je drago, ali kad ne pravi od toga veliku stvar – ne hvali se ili nešto slično – kad počneš da čitaš stripove sa Supermenom i Spajdermenom u trećoj godini. Kao kad legne u krevet s tobom, ako

se probudiš u zlo doba, iz noćne more u kojoj te juri doktor Oktopus. Kao kad te zagrlj i kad ti kaže da je u redu kad te neki veći dečak – Keni Janko, na primer – prebije na mrtvo ime.

Jedan od tih zagrljaja bi mi dobro došao tog dana. Majčinski zagrljaj bi tog dana možda mnogo promenio.

Od roditelja sam dobio dar da se nikad ne hvalim što sam vrlo rano počeo da čitam. Zahvaljujući tom daru, rano sam naučio da me posjedovanje nekog talenta ne čini nimalo boljim od ostalih. Ali vazda je bilo da se u palankama sve pročuje. Prečasni Muni me je u osmoj pitao da li bih voleo da čitam Bibliju na Porodičnoj nedelji. Takva ponuda je bila značajno odstupanje od uobičajene prakse. Takva čast se obično ukazivala dečacima ili devojčicama iz srednje škole. Te nedelje sam čitao iz Jevanđelja po Marku. Prečasni mi je posle službe rekao da sam bio toliko dobar da to mogu činiti svake nedelje, ako želim.

„Rečeno je i malo dete vodiće ih“, rekao sam tati. „Tako piše u Knjizi Isaijinoj.“

Otac je progundao, kao da ga to nije mnogo dirnulo. Klimnuo je. „U redu, sve dok ne zaboraviš da si medijum, a ne poruka.“

„Šta to znači?“

„Biblija je reč božja, a ne reč Krejgova, stoga se nemoj uznositi zbog toga.“

Rekao sam da neću, i sledećih deset godina – dok nisam krenuo na koledž, na kom sam naučio da duvam travu, pijem pivo i jurim sojke – čitao sam svake nedelje. Činio sam to i u najgorim vremenima. Prečasni bi mi nedelju dana unapred dao podatke o izabranom odlomku – poglavlju i stihu. Ja bih mu u četvrtak, u metodističkom omladinskom udruženju, doneo spisak reči koje nisam znao da izgovorim. Zbog toga sam možda bio jedina osoba u državi Mejn koja je znala da izgovori i napiše ime Nabukodonosor.

Jedan od najbogatijih Amerikanaca preselio se u Harlou tri godine pre nego što sam započeo moju nedeljnu službu čitanja Biblije parohijanima. To se, drugim rečima, desilo na razmeđu vekova, odmah pošto je prodao

svoje kompanije i otišao u penziju, i pre nego što je njegova velika kuća bila sasvim dovršena (bazen, lift i popločani prilazni put su dodati). Gospodin Harigan je svake nedelje dolazio u crkvu, u pohabanom crnom odelu, istanjene pozadine, demodiranom uskom crnom kravatom i uredno počešljanom proređenom sedom kosom. Ta kosa je štrčala na sve strane, preko nedelje. Zbog nje je podsećao na Ajnštajna posle teogobnog dana posvećenog dešifrovanju kosmičkih tajni.

U to doba je koristio samo jedan štap, na koji se oslanjao kad bi ustao da peva crkvene pesme, kojih ću se sećati do samrtnog časa... i onog stiha iz „Starog hrapavog krsta“, o vodi i krvi koja teče iz Isusove ranjene slabine, koji će me uvek ispunjavati jezom, baš kao i poslednji stih iz „Ostani pored svog čoveka“, u kom Tami Vajnet daje sve od sebe. Bilo kako bilo, gospodin Harigan zapravo nije pevao, već je samo otvarao usta, što je bilo dobro, zato što je imao pomalo zardali, šištavi glas, poput mog tate.

Jedne nedelje u jesen 2004. (sve drveće u našem delu sveta je gorelo od vatrenih nijansi) čitao sam odlomak iz Druge knjige Samuilove. Radio sam uobičajeni posao prenošenja poruke pastvi, koju sam jedva razumeo, ali koju će prečasní Muni objasniti u propovedi: „Diko Izrailjeva! Na tvojim visinama pobijeni su, kako padoše junaci? Ne kazujte u Gatú, i ne razglašujte po ulicama askalonskim, da se ne vesele kćeri filistejske i da ne igraju kćeri neobrezanih.“*

Tata me je potapšao po ramenu kad sam seo na našu klupu i prošaptao: *Iščitao si težak tekst*. Morao sam da pokrijem usta da bih sakrio osmeh.

Sledeće večeri, dok smo prali sudove (tata je prao, ja sam ih sušio i odlagao), ford gospodina Harigana skrenuo je na naš prilazni put. Njegov štap zalupao je po stepenicama ispred našeg praga. Tata je otvorio vrata trenutak pre nego što je gost stigao da zakuca. Gospodin Harigan je odbio poziv u dnevnu sobu. Seo je za kuhinjski sto, baš kao meštani. Poslužio se sprajtom koji mu je tata ponudio, ali je odbio čašu. „Piću ga iz boce, kao moj ćale“, rekao je.

* Iz Starog zaveta, u prevodu Đure Daničića. (Prim. kor.)

Odmah je prešao na stvar, pošto je bio poslovan čovek. Rekao je da bi želeo da me unajmi da mu čitam dva ili možda tri sata nedeljno. Za to će mi platiti pet dolara na sat. U prilici je da mi ponudi još tri sata rada, rekao je, ako pristanem da se malo brinem o njegovom vrtu i obavim još neki poslić, kao što je čišćenje snega sa stepenica zimi i brisanje prašine tamo gde je to potrebno, čitave godine.

Dvadeset pet, možda i svih trideset dolara nedeljno, a polovina od toga samo za čitanje, nešto što bih radio za džabel Nisam mogao da verujem. Hteo sam da uštedim novac za kupovinu mopeda, iako neću moći da ga vozim narednih sedam godina.

Ponuda je bila predobra da bi bila istinita. Bojao sam se da će je otac odbiti, ali nije to učinio. „Samo mu nemojte davati ništa kontroverzno“, rekao je tata. „Nikakva šašava politička štiva, niti ona s preteranim nasiljem. On čita kao odrastao, ali ima jedva devet godina.“

Gospodin Harigan mu je dao reč, popio nešto sprajta i coknuo usnama. „Tačno je da lepo čita, ali to nije glavni razlog zbog kog želim da ga unajmim. Ne govori monotono, čak ni kad ne razume tekst. Mislim da je to izvanredno. Više nego izvanredno, to je čudesno.“

Spustio je bocu. Nagnuo se napred, motreći me ostrim pogledom. U njegovim očima često sam viđao zanimanje, ali retko kad toplinu, i ta noć 2004. godine nije bila jedna od njih.

„Što se tiče tvog jučerašnjeg čitanja, Krejg. Znaš li šta znače reči *kćeri neobrezanih*?“

„Ne baš“, rekao sam.

„Tako sam i mislio, ali si ipak imao odgovarajući ton, mešavinu ljutnje i jadikovanja. Znaš li šta je *jadikovanje*?“

„Plakanje i takve stvari.“

Klimnuo je. „Ali nisi preterao. Nisi se preigrao. To je bilo dobro. Čitač je nosilac, a ne stvaralac. Da li ti prečasni Muni pomaže oko izgovora?“

„Da, gospodine, ponekad.“

Gospodin Harigan je otpio još sprajta i ustao. Oslonio se na štap. „Reći mu da se kaže *Aškelon*, a ne *Askelon*. To je ispalo nehotice smešno, ali ja imam veoma malo smisla za humor. Hoćemo li da napravimo probu u sredu u tri? Da li ćeš dotad završiti sa školom?“

U pola tri sam izlazio iz osnovne. „Da, gospodine. To vreme mi odgovara.“

„Hoćemo li da se družimo do četiri? Ili je to prekasno?“

„To je u redu“, rekao je tata. Po glasu bi se reklo da je zibunjen. „Ne jedemo pre šest. Volim da gledam lokalne vesti.“

„Zar vam ne upropaštavaju varenje?“

Tata se nasmejao, iako nisam bio uveren da se gospodin Harigan šalio. „Ponekad, nisam obožavalac gospodina Buša.“

„Nije preterano pametan“, složio se Harigan, „ali se makar okružio ljudima koji se razumeju u biznis. U sredu u tri, Krejg, i nemoj da kašniš. Ne trpim kašnjenje.“

„I ništa nepristojno, takođe“, rekao je tata. Imaće vremena za to kad bude stariji.“

Gospodin Harigan je obećao i to. Pretpostavio sam da ljudi koji se razumeju u biznis takođe znaju da se obećanja lako prenebregavaju, pošto ništa ne koštaju. U *Srcu tame* zasigurno nije bilo ničeg nepristojnog. To je bila prva knjiga koju sam mu pročitao. Gospodin Harigan me je pitao da li sam je razumeo. Mislim da nije želeo da me podučava; samo je bio radoznao.

„Ne baš sve“, rekao sam, „ali je taj tip Kurc bio jako lud. To sam ukapirao.“

Ni u sledećoj knjizi nije bilo ničeg nepristojnog – *Sajlas Marner* je po mom skromnom mišljenju bio težak smor. Treća je pak bila *Ljubavnik ledi Četerli*, i ona je zasigurno bila štivo koje otvara oči. Te 2006. upoznao sam se s Konstans Četerli i njenim napaljenim lovočuvarem. Imao sam deset godina. Do dana današnjeg nisam zaboravio stihove „Starog hrpavog krsta“. Jednako živo sećam se Melorsa koji miluje ledi i mrmlja: „Ovo je lepo.“ Za dečake je dobro da nauče kako se ponašao prema njoj i da to ne zaborave.

„Da li si razumeo ono što si upravo pročitao?“, pitao je gospodin Harigan posle jednog osobito vrelog odlomka. I ovog puta je bio samo radoznao.

„Ne“, rekao sam, ali to nije bila puna istina. Razumeo sam mnogo više o onom što se dešavalo između Olijia Melorsa i Koni Četerli u šumi, od onog što se dešavalo između Marloua i Kurca, tamo dole, u Belgijskom Kongu. Seks se teško shvata – što sam naučio još pre odlaska na koledž – ali ludilo još teže.

„Dobro“, rekao je gospodin Harigan, „ali, ako te otac bude pitao šta smo čitali, predlažem ti da mu kažeš *Dombi i sin*. Tu knjigu ćemo ionako čitati sledeću.“

Otac nikad nije pitao – makar ne za to – a meni je laknulo kad smo počeli da čitamo *Dombija*, prvu knjigu za odrasle koja mi se stvarno dopala. Nisam želeo da lažem tatu. Grozno bih se osećao zbog toga, iako sam siguran da gospodin Harigan ne bi imao problema s tim.

Gospodin Harigan je voleo da mu čitam zato što su mu se oči brzo umarale. Verovatno nije bilo neophodno da mu plevim leje sa cvećem; mislim da bi Pit Bostvik, koji je šišao četrdeset ari travnjaka, rado to učinio. I njegova kućepaziteljka Edna Grogan rado bi pajala veliku zbirku starinskih kugli sa snegom i staklenih pritiskača za papir, ali je to bio moj posao. Uglavnom je uživao u mom društvu. Znao sam to, iako mi to nije rekao do neposredno pre smrti. Samo nisam znao zašto, i nisam siguran da i sad znam.

Tata me je jednom, kad smo se vraćali s večere kod Marsela, u Roku, iznenada pitao: „Da li te je Harigan ikad dodirnuo na način koji ti se nije svideo?“

Bio sam godinama daleko od momačkih brkova, ali sam znao šta me pita: učio sam o „opasnostima od stranaca“ i „nedoličnom dodirivanju“ u trećem, za boga miloga.

„Hoćeš li da znaš da li me je ’vatao? Nije! Bože, tata, on nije *gej*.“

„Dobro, nemoj da se ljutiš zbog toga, Krejgsteru. Morao sam da pitam. Zato što provodiš mnogo vremena tamo gore.“

„Da me je ’vatao, poslao bi greb-greb srećku od *dva* dolara“, rekao sam. Tata se nasmejao.

Zarađivao sam oko trideset dolara nedeljno. Tata je insistirao na tome da stavim makar dvadeset u fond za koledž. To sam i radio, iako sam to smatrao izuzetno glupim; tinejdžersko doba činilo mi se jako daleko, a koledž kao nešto iz drugog života. Deset dolara nedeljno ipak je bilo pravo bogatstvo. Trošio sam nešto malo para na burgere i šejkove u tržnom centru u Hauiju. Najviše para trošio sam na polovne knjige u mekom povezu u Dalijinim polovnim knjigama u Gejts Folsu. Nisam kupovao teško štivo, kao ono koje sam čitao gospodinu Hariganu (čak